

Nr 21

Utlåtande i anledning av väckta motioner om avskaffande av karensdagarna vid ersättning från försäkringskassa.

Andra lagutskottet har till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nr 37 i första kammaren av herrar *Lager* och *Adolfsson* samt nr 44 i andra kammaren av fru *Ryding m. fl.*

I motionerna, vilka är likalydande, har yrkats, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om förslag till 1965 års riksdag med innebörd att karensdagarna vid sjukdom och olycksfall avskaffas».

Beträffande de skäl motionärerna åberopat till stöd för sitt yrkande får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas i det följande, hänvisa till motionen I:37.

Gällande bestämmelser m. m.

Enligt *lagen om allmän försäkring* utgår ej sjukpenning under *karenstiden*, d. v. s. de tre första dagarna av varje sjukperiod, den dag då sjukdomsfallet inträffade inräknad.

Lagen om allmän försäkring har samordnats med *yrkesskadeförsäkringslagen*. Samordningen innebär att personer, som är både sjukförsäkrade och obligatoriskt yrkesskadeförsäkrade, vid yrkesskada får ersättning från yrkesskadeförsäkringen först sedan viss tid, den s. k. samordningstiden, gått till ända. Samordningstiden omfattar som regel tiden till och med nittionde dagen efter den då skadan inträffade. Under denna tid utgår i allmänhet ersättning från allmän försäkringskassa enligt samma grunder som vid annan sjukdom. Om yrkesskada skulle drabba någon som ej är berättigad till sjukpenning från allmän försäkringskassa, utgives som regel i stället ersättning enligt yrkesskadeförsäkringslagen med samma belopp som eljest skulle ha uppburits.

Enligt *den äldre lagstiftningen* gällde i fråga om försäkringsförmånerna vid olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom bl. a. att om sjukdom uppkommit, som varat mer än två dagar efter dagen för olycksfallet resp. dagen för yrkessjukdomens yppande, sjukpenning utgavs fr. o. m. dagen efter olycksfallsdagen resp. yppandedagen så länge sjukdomen förorsakade förlust av arbetsförmågan eller nedsättning av densamma med minst en fjärdedel.

Tidigare behandling

Frågor om karenstid vid yrkesskada och vid arbetsoförmåga på grund av annan sjukdom har varit föremål för riksdagens behandling vid ett flertal tillfällen. I den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande hänvisas till utskottets utlåtanden nr 56 år 1956, nr 30 år 1961 och nr 64 år 1964.

I motion vid 1963 års riksdag föreslogs, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om förslag till ändring av sjukförsäkringslagens bestämmelser om karenstiden, så att sjukpenning utgår från första dagen vid sjukdom, som varar i 3 dagar eller längre samt att karenstiden helt slopas i fråga om olycksfall».

Andra lagutskottet yttrade i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 10 i anledning av motionen bl. a.

Utskottet anser det fortfarande icke möjligt att införa särskilda bestämmelser beträffande karenstiden vid yrkesskada eller sjukdom i anledning av olycksfall. En sådan särreglering skulle medföra svårbemästrade problem utan motsvarande fördelar. Utskottet avstyrker alltså motionen i denna del.

Ett slopande av karenstiden över huvud eller införandet av en villkorlig karenstid skulle kunna leda till en ökning av antalet sjukskrivningar eller en förlängning av sjukskrivningstiderna på sätt socialförsäkringskommittén befarat. En sådan utveckling skulle innebära väsentligt höjda avgifter för de försäkrade och därjämte en försening av utbyggnaden av andra och betydelsefullare delar av sjukförsäkringen. Sådana följer av en reform enligt motionärernas önskemål anser utskottet sig icke kunna acceptera och avstyrker därför motionen även i denna del.

Vid 1964 års riksdag väcktes motioner, som syftade till att genom lagstiftning reglera spörsmålen om permitteringslön, avgångsvederlag och lön under de s. k. karensdagarna. Enligt motionärerna skulle vederbörande arbetsgivare betala sjukpenning för karensdagarna. Motionsyrkandena framställdes under förutsättning av att Landsorganisationens krav i nämnda frågor under årets avtalsförhandlingar med Svenska arbetsgivareföreningen icke skulle tillgodoses. Vid förhandlingarna ingicks överenskommelse beträffande permitteringslön och avgångsvederlag. I sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 64 anförde andra lagutskottet bl. a.

Vid årets avtalsförhandlingar har således överenskommelse nåtts mellan parterna i vissa av de frågor som aktualiserats i motionerna. Eftersom utvecklingen visar hän mot att arbetsmarknadens parter i allt större utsträckning löser viktiga problem genom frivilliga överenskommelser torde det kunna förväntas att avtal skall kunna träffas även i fråga om lön under karensdagarna. Enligt utskottets mening bör lagstiftning inte övervägas såvida det inte visar sig omöjligt att avtalsvägen nå en godtagbar lösning.

Enligt vad som upplysts från socialdepartementet pågår för närvarande överläggningar i ämnet med Landsorganisationen.

Utskottet

Enligt lagen om allmän försäkring utgår inte sjukpenning under de tre första dagarna av varje sjukperiod (karenstid). Till följd av samordningen mellan nyssnämnda lag och yrkesskadeförsäkringslagen gäller samma begränsning i de fall sjukdomen är att hänföra till yrkesskada.

I förevarande motioner yrkas att karensdagarna vid sjukdom och olycksfall skall avskaffas. Motionärerna föreslår som alternativa lösningar antingen att ersättning från sjukförsäkringen skall utgå från och med första dagen eller att arbetsgivare skall förbjudas att göra avdrag på den anställdes lön under de tre första sjukdagarna.

Vid fjolårets riksdag framställdes motionsvis yrkanden om reglering genom lagstiftning av frågorna om permitteringslön, avgångsvederlag och lön under karensdagarna. Andra lagutskottet, som behandlade motionerna, hänvisade i sitt av riksdagen godkända utlåtande till att alla tre frågorna diskuterats i avtalsförhandlingarna mellan SAF och LO samt att överenskommelse därvid träffats beträffande permitteringslön och avgångsvederlag. Utskottet ansåg att utvecklingen visade hän mot att arbetsmarknadens parter i allt större utsträckning löste viktiga problem genom frivilliga överenskommelser och att man därför kunde förvänta att avtal skulle kunna träffas även i fråga om lön under karensdagarna. Enligt utskottets mening borde inte lagstiftning övervägas, såvida det inte visade sig omöjligt att avtalsvägen nå en godtagbar lösning. Utskottet avstyrkte därför motionerna.

Med hänvisning till vad riksdagen tidigare uttalat i ämnet får utskottet hemställa,

att förevarande motioner, I:37 och II:44, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 9 mars 1965

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Strand, Axel Svensson, fru Carlqvist, herrar Kaijser, Lars Larsson, Edström, Erik Filip Petersson och Thorsten Larsson;

från andra kammaren: herrar Odhe, Rimmerfors, fru Ekendahl, herr Gustavsson i Alvesta, fröken Wetterström, herrar Bengtsson i Varberg, Fredriksson och Ullsten.